

STRESZCZENIE

Przedsiębiorczość społeczna – uwarunkowania społeczno-kulturowe zjawiska w Polsce. Modele działania a idea przedsiębiorczości społecznej.

Autorka pracy poszukuje źródeł kondycji zjawiska przedsiębiorczości społecznej w Polsce i zmierza do opisu jego aktualnego stanu rozwoju. Ponieważ istota przedsiębiorczości społecznej leży na przecięciu sfery działań społecznych z aktywnością ekonomiczną, konstrukcja tej rozprawy opiera się na dwóch zasadniczych podstawach: analizie jakości rodzimego społeczeństwa obywatelskiego oraz analizie jakości aktorów polskiego kapitalizmu. W obu przypadkach kontekst rozważań tworzy opis historycznych (kulturowo-społecznych) uwarunkowań rozwoju wybranych sektorów życia społeczno-ekonomicznego. Teoretyczną podstawę pracy stanowi socjologia ekonomiczna, w szczególności zaś nurt instytucjonalny.

Na potrzeby pracy przeprowadzono badania jakościowe (10 wywiadów pogłębionych), których wyniki, obok danych zastanych w literaturze przedmiotu, pozwoliły na sformułowanie ostatecznych wniosków. Ich częścią są zaproponowane przez badaczkę modele przedsiębiorstw społecznych w Polsce, dla których punktem odniesienia jest idea przedsiębiorczości społecznej skonceptualizowana w formie dwupłaszczyznowej definicji wypracowanej w ramach sieci EMES.

Na gruncie wybranej teorii oraz na podstawie zebranego materiału badawczego (zarówno ze źródeł zastanych, jak i badań własnych), autorka wykazała, że przedsiębiorczość społeczna w Polsce nie jest rozumiana (co ma związek z historycznymi uwarunkowaniami). Co więcej, dzisiejszy kształt zjawiska przedsiębiorczości społecznej oraz jej kondycja są w znacznej mierze efektem działań odgórnych (inicjowanych i prowadzonych przez struktury administracji państwowej), a nie działań oddolnych, jak zakłada powszechnie przyjmowana w europejskim kręgu kulturowym definicja przedsiębiorczości społecznej. Ponieważ wykreowany przez państwo mit przedsiębiorczości społecznej jest stymulowany przez napływ środków z Unii Europejskiej, można przypuszczać, że dotychczasowa dynamika (a być może także kierunek) rozwoju tego zjawiska w Polsce ulegnie załamaniu wraz z zakończeniem transferów przeznaczonych przez Brukselę na wzrost sektora ekonomii społecznej, której część stanowi przedsiębiorczość społeczna.

Słowa kluczowe: przedsiębiorczość społeczna; ekonomia społeczna; socjologia ekonomiczna; instytucjonalizm; społeczeństwo obywatelskie